

Verslag projecten van het afgelopen half jaar

- Voor ons geitenproject komen regelmatig giften binnen. De giften van het afgelopen half jaar hebben we besteed aan het kopen van 42 geiten. Die zijn verdeeld aan de weduwen in Biruyi en de weduwen en (wees)kinderen in Kavumu.
- Daarnaast hebben we in Rwanda melkpoeder gekocht en andere voedingsmiddelen zoals suiker, rijst, en meel en schoolmaterialen voor het weeshuis Noël.
- In februari 2008 is het waterproject afgerond. Bij drie basisscholen Murambi, Gishwati en Gahondo en in de bijgelegen kleine buurtgemeenschappen zijn water aftappunten gemaakt. De kinderen kunnen op school schoon water drinken en water mee naar huis nemen.

Geiten voor weduwen en weeskinderen

Wateraftappunt

Inzameling groentezaden

In de maanden april, mei en juni zijn er groentezaden ingezameld in de gemeente Eersel. In het Eindhovens Dagblad kwam een mooi artikel hierover te staan, met een prachtige foto van Ria te midden van honderden kinderen. N.a.v. dat artikel werden er zaden opgestuurd of geldelijke donaties gedaan o.a. uit Wintelre, Geldrop, Maarheeze, Budel, Westerhoven, Bergeijk en Luyksgestel. Inmiddels zijn er al meer dan 1500 zakjes met groentezaden binnengekomen. Daarnaast heeft de stichting 'Telechia' het groentezaden project voor Rwanda erg gesteund met drie volle dozen groentezaden. De emmers voor de zaden stonden tot half juni in dieren-tuin-speciaalzaak De Run en bij sociaal cultureel centrum de Muzenval in Eersel. Er kunnen nog steeds zakjes groentezaden gestuurd worden naar Ria van de Ven Willibrorduslaan 34, 5521 KC Eersel. o.a. witte kool, rode kool, bloemkool, wortelen, prei, ui, tomaten, courgette, aubergine, paprika, selderij, peterselie. Dan zorgen wij dat ze in Rwanda komen.

Zakjes groentezaden

Ria te midden van honderden kinderen

Koninklijke onderscheiding

Op 25 april 2008 heeft Ria van de Ven-Gijsbers een koninklijke onderscheiding gekregen. Burgemeester Anja Thijs reikte de onderscheiding uit. Ria was compleet verrast en dacht bij de burgemeester op bezoek te gaan om uitleg te geven over haar projecten in Rwanda.

Volgens de burgemeester: "Met een onbeschrijfelijk doorzettingsvermogen heeft Ria van de Ven-Gijsbers in het Afrikaanse land Rwanda diverse projecten van de grond gekregen, als voorzitter van de stichting weeskinderen in Rwanda. De aanleiding voor haar vrijwilligerswerk ligt in de ernstige ziekte van één van haar kinderen. Jarenlang droeg de Eerselse de zware zorg voor hem. Uit dank voor de kracht die mevrouw van de Ven hieruit putte, begon ze met hulpprojecten, vooral voor weeskinderen. Deze groeiden uit tot algemene ontwikkelingsprojecten." Ria was blij en verrast met de koninklijke onderscheiding die haar schoondochter Susan en haar kinderen, samen met de oud-burgemeester Henny Houben en pastoor van Delden hebben aangevaagd.

Hartelijk dank aan allen die ons afgelopen half jaar weer financieel of op een andere wijze hebben gesteund om de gerealiseerde projecten mogelijk te maken.

Gezondheidsproject 'Eet en leef gezond' in Bisdom Nyundo, voor 1 miljoen mensen

Hoge kindersterfte door ondervoeding

De (wees)kinderen in Rwanda zijn erg arm. Ze zijn vaak ziek en één op de vier kinderen overlijdt zelfs voor het vijfde levensjaar. Het ergste van alles is, dat heel veel kinderen niet dood zouden hoeven gaan, als er voldoende schoon water en gezonde voeding voor hen zou zijn. De oorzaak van ziekte en sterfte ligt grotendeels aan ondervoeding. Ook worden er veel babies geboren met een te laag geboortegewicht, zodat ze een heel slechte start hebben. Eén op de negen babies overlijdt kort na of tijdens de geboorte. In veel gevallen komt dat doordat de moeder zelf ondervoed is.

Oorzaken van de ondervoeding

De mensen in Rwanda hebben niet de middelen om gezond te leven. Een maal per dag eten ze een karige eenzijdige maaltijd. Veel weeskinderen eten van hetgeen ze in het oerwoud en naast de weg vinden. Ook drinken ze te weinig en het water is vaak vervuild. Soms moeten ze wel 15 kilometer lopen in de tropische hitte om schoon water te vinden. Het is duidelijk dat door deze omstandigheden veel jonge kinderen ernstig ziek worden. Verder is er nauwelijks kennis over hygiëne en velen weten niet eens wat sanitair is. In de heuvels van Rwanda is de armoede schrijnend. Het inkomen is erg laag. Veel inwoners verdienen maar een halve euro per dag met het werken op de koffie- en theeplan-

tages en hebben zelfs geen dak boven hun hoofd. Ze slapen in de open lucht onder de bananenbomen. Bovendien lijden heel veel kinderen nog onder de traumatische ervaringen van de massamoorden in de jaren negentig.

Ontbreken van kennis

Door de armoede weten de meeste mensen in Rwanda niet hoe ze gezond moeten leven en eten. Op het platteland zijn er absoluut geen moderne communicatiemiddelen zoals in de westerse wereld: geen internet, TV, kranten en tijdschriften. Veel Rwandezes zijn nog analfabeet. Ondanks dat er sinds kort leerplicht bestaat voor 6-12 jarigen, gaat 75% van de kinderen jonger dan 15 jaar niet naar school. Dat komt omdat zij de verplichte uniformen en schoolmaterialen niet kunnen betalen. Toch moeten de (wees)kinderen en de volwassenen leren hoe ze met eenvoudige maatregelen ziekten kunnen voorkomen en hoe goede voeding ervoor kan zorgen dat ze gezond blijven. Alleen gezonde kinderen zijn in staat om naar school te gaan, te werken op het land en om later zelf gezonde kinderen te krijgen en groot te brengen.

Voorlichting over gezond eten en gezond leven

Het viel Ria van de Ven op tijdens haar bezoeken dat de Rwandese maaltijden inderdaad erg eenzijdig zijn. Zij sprak hierover met Abbé Prosper en Mw. Winnifrida Mukankuranga. Deze mensen gaven aan dat de weeskinderen gewoon niet weten hoe ze gezonde maaltijden moeten bereiden. Daarom kwam Ria op het idee om samen met hen een boek in de Rwandese moedertaal te schrijven over gezonde voeding. In augustus 2007 zijn ze daaraan begonnen. Prosper en Winnifrida zijn respectievelijk voorzitter en secretaris van de

AGI (landbouworganisatie) in Bisdom Nyundo waarmee de stichting eerder goed samengewerkt heeft in het geitenproject. De AGI geniet ook veel vertrouwen bij de lokale bevolking. Vanuit de AGI is vervolgens een plan opgezet in twee fases om in 20 parochies voorlichtingsbijeenkomsten te gaan organiseren. Deze cursussen duren twee dagen. De boeken zullen daarin de leidraad zijn. Het eerste boek gaat over het gebruik van zuiver drinkwater, persoonlijke hygiëne, het belang van gezonde voeding en de schijf van vijf. Er wordt uitgelegd waarom schoon water, eiwitten, vetten, koolhydraten en vitamines zo belangrijk zijn voor een goede lichamelijke gezondheid.

Schijf van vijf

Na deze eerste cursus willen wij in het najaar van 2009 de mensen in bisdom Nyundo leren hoe ze gezonde maaltijden kunnen bereiden volgens de 'schijf van vijf' met hun eigen groenten. De opzet van deze tweede fase is hetzelfde als in de eerste fase. Ook het tweede boek wordt door Ria van de Ven, Winnifrida, Abbé Prosper en enkele andere deskundigen uit Rwanda geschreven. De 'schijf van vijf' is aangepast aan de

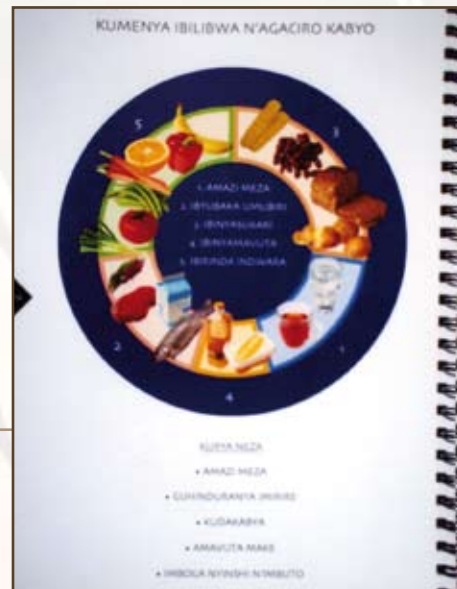
Rwandese omstandigheden en cultuur. Hij heet 'de cirkel van het leven'. De cirkel start met schoon water, wat nodig is voor het inwendige lichaam en voor het uitwendige lichaam. Hygiëne is uitgangspunt voor een gezonde leefwijze. Verder staan er in de 'cirkel van het leven' de voedingsmiddelen die noodzakelijk zijn voor een evenwichtige voeding met voorbeelden van etenswaren die de Rwandese dorpingen kennen.

Het projectplan

Een nieuwe werkgroep heeft een projectplan opgesteld. In het projectplan staat precies omschreven welke resultaten wij nastreven. De verwachting is dat ongeveer 1 miljoen mensen in Nyundo gezonder zullen gaan leven en eten en dat daardoor de kindersterfte aanzienlijk zal dalen. In het projectplan is ook een begroting opgenomen. Naast kosten die gemaakt moeten worden voor het drukken van de twee keer 2000 boeken zijn er ook kosten voor

een korte training in Rwanda van lokale voorlichters. Alle mensen die de cursus volgen krijgen een schrift en een balpen. Verder worden er kleurige posters opgehangen in iedere parochie op de plaatsen waar veel mensen komen.

We hebben posters over het gebruik van schoon drinkwater, hygiëne en de 'cirkel van het leven'. Deze posters dienen als lesmateriaal voor analfabeten. De posters zullen ook de interesse

wekken van de kinderen en volwassenen om naar de voorlichtingsbijeenkomsten te komen. De totale kosten van het tweejarige project komen uit op € 44.000,-. Het hele project plan kunt u lezen op en downloaden van onze website: [www: weeskindereninrwanda.nl](http://www.weeskindereninrwanda.nl), of u kunt het opvragen bij Ria van de Ven (tel.no. 0497-515394).

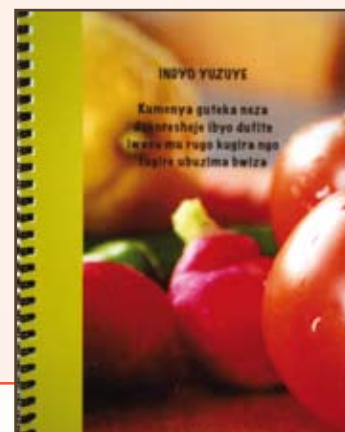
Voor € 35,- kunnen we een geit geven, met een emmer, bekers, jerrycan en een pan. Ook hier voor mag u uiteraard geld voor overmaken onder vermelding van 'geitenproject'.

Relatie met onze andere projecten

Zoals u wellicht weet, is de stichting al 14 jaren actief in Rwanda voor het weeshuis Noël. Maar wij hebben ook in diverse dorpen projecten uitgevoerd voor schoon drinkwater. Ons geitenproject levert een belangrijke bijdrage aan gezonde voeding. Deelnemers aan de voorlichtingsbijeenkomsten, die nog geen geit hebben, kunnen een zwangere geit krijgen met een emmer, beker en pan. (Uiteraard zo lang wij daarvoor geld hebben) Daarnaast hebben we onlangs in ons eigen kerkdorp Eersel een inzamelingsactie gehouden voor groente-

zaden. Met deze groentezaden kunnen kinderen en weduwen in Rwanda gezonde groenten kweken. Naar alle 20 parochies in Nyundo zijn inmiddels pakketten met groentezaden verzonden. In de nabije toekomst willen we graag een project voor tuingereedschap opzetten, zodat men de groentetuinen goed kan bewerken. Schoon water, geiten en groenten zijn een onmisbare ondersteuning van de gezondheidsvoorlichting, want de mensen moeten ook de middelen hebben om datgene wat ze geleerd hebben, ook uit te kunnen voeren.

Voor elke € 10,- die we krijgen, kunnen we één boek en een poster laten drukken en een Rwandese man of vrouw opleiden tot lokale gezondheidsvoorlichter. Een lokale gezondheidsvoorlichter bereikt honderden (wees)kinderen, weduwen en jonge gezinnen. Wilt u ons project steunen met tien euro voor één boek of twintig euro voor de hele cursus met beide boeken. U mag uiteraard meer of minder geven. Alle kleine giften zijn welkom. U kunt geld overmaken op ABN-AMRO 53.80.44.160 t.n.v. Stichting Weeskinderen in Rwanda onder vermelding van 'Eet en leef gezond'.

Henny Houben - Sipman bezoekt onze projecten in Rwanda

Mijn reis naar Rwanda in de tweede week van februari 2008 hielp mij om enerzijds afstand te kunnen nemen van mijn burgemeestersjaren en anderzijds me te verdiepen in de leef-situatie en problemen van de Rwandezen. Vorig jaar had ik projecten bezocht in Oeganda en Tanzania.

Het was echter nu heel anders omdat ik gastvrij ontvangen en wegwijs werd gemaakt door Ria van de Ven (de oprichtster van de Stichting Weeskinderen in Rwanda) en de pastoor Prosper. Twee mensen voor wie ik gaandeweg steeds meer bewondering kreeg. Met eenvoudige, voor de mensen daar wezenlijke verbeteringen, stug door de jaren heen volhouden. Geweldig.

Een week lang trokken we door een gebied dat zich uitstrekt ten oosten van het prachtige, grootse Kivu meer. Ik vond er natuur van een geweldige schoonheid. Hooggelegen (1500 tot 2000 meter) strekken zich groene theeplantages, bananenbomen, koffiestruiken etc.. uit over een gebied dat niet voor niets het land van de duizend heuvels wordt genoemd.

Mijn bezoek aan het weeshuis heeft de meeste indruk gemaakt. We werden verwelkomt door zingende, dansende kinderen die oprecht blij waren ons te zien. Meer dan 600 kinderen telde het huis. Er waren op dat moment 65 baby's die door de oudste meisjes verzorgd werden. En de avond dat we slapen werd er weer een op straat gevonden en daar naar toe gebracht. Poedermelk is duur en elke dag is het weer rekenen of er genoeg is. Er wordt op hout gestookte fornuizen gekookt in een ruimte die voor ons als keuken ondenkbaar is. Ik zou u er veel over kunnen vertellen. Ze moeten allemaal gevoed en gekleed worden, een slaapplek hebben! Ze krijgen basis onderwijs. Maar daarna?

Het reizen ging per auto over wegen die niet verhard waren. Er is nauwelijks infrastructuur. Een paar kilometer (8 à 10) kostte al snel 3 uur. We bezochten dorpjes waar waterleidingen bij scholen waren aangelegd. Schoonwater is een eerste vereiste om te kunnen leven. Kilometers moeten de kinderen vanaf die kraan met een jerrycan sjouwen, sommigen ook nog met een zusje of broertje op hun rug.

We zijn naar weduwen groepen geweest die met een drachtige geit weer naar huis gingen, zielsgelukkig. Zo ook de mensen die zakjes zaad (wortels, kool, etc) van Ria kregen om daarmee hun eigen voedsel te verbouwen. Er waren nog meer kleine projecten die we bezochten, allemaal gericht op het zelf doen, het aan anderen door te geven om zo te kunnen (over)leven. Om 6 uur 's morgens licht, om 6 uur 's avonds donker. Er is geen elektriciteit.

De zondagse mis zal ik niet snel vergeten. Er kwamen van heinde en ver 4 duizend mensen naar de ruim 2 1/2 uur durende dienst. In mijn beste Frans heb ik hen mogen toespreken. Het moest natuurlijk wel door de pastoor voor hen vertaald worden. Er waren twee diensten, dus 8 duizend man die ook de nodige informatie kregen op allerlei gebied. De kinderen hoorde je niet. Daarna was er dans en zang. Dat maakt indruk op je. Ik ben teruggekeerd met veel vragen en een koffer vol indrukken en bescheidenheid. Er kan door ons met hen samen nog heel wat gedaan worden.

Henny Houben - Sipman

burgemeester van Eersel van 1-7-1991 tot 1-1-2008

Stichting Weeskinderen in Rwanda
Contactpersoon: Ria van de Ven - Gijsbers
Willibrorduslaan 34, 5521 KC Eersel - Nederland
tel. nummer: 0497 - 51 53 94
faxnummer: 0497 - 51 35 39
e-mail: info@weeskindereninrwanda.nl
internet: www.weeskindereninrwanda.nl
ABN-AMRO Eersel: 53.80.44.160

IBAN nummer: NL58ABNA0538044160
(BIC/Swift-code: ABNANL2A)

Met weinig financiële middelen is er veel gedaan in Rwanda. De inzet en motivatie van de bevolking is heel groot. In het eerste half jaar van 2008 waren er maandelijkse en eenmalige giften en allerlei spontane kleine activiteiten die wij zeer waarderen. Onze hartelijke dank. Wij willen graag continueren.

Al uw giften klein of groot blijven welkom.

De Stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te Eindhoven onder nummer: 17128822
De Belastingdienst heeft onze stichting aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).